

VYMÝŠLENÍ NÁRODA (A NÁRODNÍ LITERATURY)

Srovnávací analýza českých, polských a běloruských literárních padělků
19. století

Matthias Melcher

Skutečnost, že se aktéři národních hnutí v 19. století soustředili na hledání a shromažďování ústředních kulturních textů, je dnes ve výzkumu považována za samozřejmost. Vedle skutečných (literárních) artefaktů je však rozšířený a pro analýzu národních hnutí velmi významný také fenomén vymyšlení textů. Literární padělky nabízejí specifický vhled do imaginárních společenství (imagined communities) vznikajících národních hnutí, protože svou chybějící autenticitu musely kompenzovat cíleným využitím (národních) očekávání implicitního čtenáře. Předložený článek zkoumá toto „vymyšlení národa (a národní literatury)“ komparativně na příkladu tří východo- a středoevropských textových korpusů: českých „Rukopisů“ (Rukopis královédvorský a Rukopis zelenohorský), polské „Krakovské včely“ (Pszczółka Krakowska) a „Běloruských lidových pověstí“ (Belorusskie narodnye predaniya).

NÁVRHY ZÁKONŮ NA OCHRANU NÁRODNOSTÍ PŘEDLOŽENÉ SUDETONĚMECKOU STRANOU ROKU 1937 JAKO PŘÍKLAD NETERITORIÁLNÍCH PŘEDSTAV O AUTONOMII

Analýza z oblasti dějin idejí

Oskar Mulej

Ve svých legislativních návrzích z dubna 1937 usilovala Sudetoněmecká strana o rozsáhlou národní autonomii pro Němce v Československu. Šest návrhů, které byly předloženy československému parlamentu a shrnuty pod společný název „Volkschutzgesetze“ (zákony na ochranu národností), obsahovalo plány na rozsáhlou reorganizaci státu podél národnostních linií. Podle autora článku jsou texty návrhů příkladem neteritoriální autonomie (NTA), byť v jasně národní a otevřeně iliberální koncepci kolektivních práv, národnosti a vztahu ke státnosti. Uplatnění neteritoriálního přístupu politickou stranou, která jinak prostřednictvím pojmů jako „národní půda“ (Volksboden) nebo „národní hranice“ (Volkstumsgrenze) tak zdůrazňovala teritorialitu, mělo různé důvody. Kromě taktických motivů byly pro navrhovatele důležité i právně-teoretické úvahy a úzká provázanost s evropskou menšinovou politikou.